

РЕГЛАМЕНТ(ЕО) №551/2004 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 10 март 2004 година

**за организацията и използването на въздушното пространство
в единното европейско небе**

(Регламент за въздушното пространство)

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаването на Европейската общност и по-специално член 80, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията ¹,

като взеха предвид становището на Икономическия и социален комитет ²,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ³,

в съответствие с процедурата, установена в член 251 от Договора ⁴ в светлината на съвместния текст, одобрен от Помирителния комитет на 11 декември 2003 г.,

като имат предвид, че:

(1) създаването на единно европейско небе изисква хармонизиран подход за регулиране на организацията и използването на въздушното пространство;

(2) в доклада на Групата на високо равнище за единно европейско небе от ноември 2002 г. се отчита, че въздушното пространство трябва да бъде проектирано, регулирано и стратегически управлявано на базата на цяла Европа;

(3) в комюникето на Комисията за създаването на единно европейско небе от 30 ноември 2001 г. се призовава за извършването на структурна реформа, която да даде възможност да се създаде единно европейско небе чрез все по-интегрирано управление на въздушното пространство и разработването на нови концепции и процедури за управление на въздушното движение;

¹ ОВ С 103 Е, 30.4.2002, стр.35.

² ОВ С 241, 7.10.2002, стр.24.

³ ОВ С 278, 14.11.2002, стр.13.

⁴ Становище на Европейския парламент от 3 септември 2002 г. (ОВ С 272 Е, 13.11.2003, стр.316), Обща позиция на Съвета от 18 март 2003 г. (ОВ С 129 Е, 3.6.2003, стр.11) и позиция на Европейския парламент от 3 юли 2003 г. (все още непубликувана в ОВ). Законодателна резолюция на Европейския парламент от 29 януари 2004 г. и Решение на Съвета от 2 февруари 2004 г.

(4) Регламент (ЕО) №549/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 г. (Рамковият регламент) ⁵ определи рамката за създаването на единното европейско небе;

(5) в член 1 от Чикагската конвенция за гражданско въздухоплаване от 1944 г. договарящите се страни признават, че “всяка страна има пълен и изключителен суверенитет на въздушното пространство над нейната територия”. В рамките на този суверенитет държавите-членки на Общността, като прилагат съответните международни конвенции, упражняват пълномощията на публичен орган при управление на въздушното движение;

(6) въздушното пространство е общ ресурс за всички категории ползватели и трябва да се използва гъвкаво от всички тях, като се осигури справедливост и прозрачност, като същевременно се отчитат нуждите от сигурност и отбрана на държавите-членки и техните ангажменти в международните организации;

(7) ефикасното управление на въздушното пространство е основата за увеличаване на капацитета на системата за обслужване на въздушното движение за предоставяне на оптимален отговор на различните изисквания на потребителите и за постигане на най-гъвкаво използване на въздушното пространство;

(8) дейностите на Евроконтрол потвърждават, че не е реалистично да се очаква, че трасовата мрежа и структурата на въздушното пространство могат да бъдат разработени изолирано, тъй като всяка държава-членка представлява неразделен елемент от европейската мрежа за управление на въздушното движение както вътре, така и извън Общността;

(9) все по-интегрирано оперативно въздушно пространство трябва да бъде създадено за преминаващия общ въздушен трафик в горното въздушно пространство; връзката между горното и долното въздушно пространство трябва съответно да бъде определена;

(10) Европейски горен район за полетна информация, обхващащ горното въздушно пространство, което под отговорността на държавите-членки в обхвата на настоящия регламент, трябва да улесни общото планиране и публикацията на аеронавигационна информация, като по този начин се преодоляват регионалните затруднения и пречки;

(11) ползвателите на въздушното пространство са изправени пред коренно различни условия за достъп до въздушното пространство на Общността и свобода на движение в него. Това се дължи на недостатъчната хармонизация при класификацията на въздушното пространство;

(12) преконфигурацията на въздушното пространство трябва да се основава на оперативните изисквания независимо от съществуващите граници. Трябва да бъдат разработени единни общи принципи за създаване на еднакви блокове

⁵ Вж. стр.1 от настоящия брой на *Официален вестник*.

въздушно пространство в сътрудничество с и на базата на технически консултации от страна на Евроконтрол;

(13) от особено значение е да се постигне обща, хармонизирана структура на въздушното пространство по отношение на трасета и сектори, да се установят общите принципи, на които да се изгражда настоящата и бъдещата организация на въздушното пространство, както и да се проектира и управлява въздушното пространство в съответствие с хармонизирани правила;

(14) концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство трябва да се прилага ефективно; необходимо е да се оптимизира използването на сектори от въздушното пространство, особено в пиковите периоди за общия въздушен трафик и във въздушно пространство с голям трафик, като за целта държавите-членки си сътрудничат по отношение използването на тези сектори за военни операции и тренировки. За тази цел е необходимо да се осигурят съответните ресурси за ефективно въвеждане на концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство, като се отчитат както гражданските, така и военните изисквания;

(15) държавите-членки трябва да предприемат сътрудничество със съседните държави-членки за прилагане на концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство през националните граници;

(16) разликите при организацията на гражданско-военното сътрудничество в Общността ограничават еднородното и навременно управление на въздушното пространство и въвеждането на промени. Успехът на единното европейско небе зависи от ефективното сътрудничество между гражданските и военните органи без да се нарушават прерогативите и отговорностите на държавите-членки в областта на отбраната;

(17) военните операции, тренировки и учения трябва да бъдат охранявани, когато прилагането на общи принципи и критерии заплашва тяхното безопасно и ефективно изпълнение;

(18) следва да се въведат адекватни мерки за повишаване на ефективността на управление на въздушните потоци с цел да се подпомагат съществуващите оперативни звена, включително Централното бюро за управление на потоците на Евроконтрол, за осигуряване на ефикасни полетни операции;

(19) желателно е да се обмисли разширяване на приложението на концепциите за горното въздушно пространство, така че те да обхванат и долното въздушно пространство в съответствие с график и съответни проучвания.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ АСПЕКТИ

Член 1

Цел и приложно поле

1. В обхвата на Рамковия регламент настоящият регламент разглежда организацията и използването на въздушното пространство в единното европейско небе. Целта на настоящият регламент е да подкрепи концепцията за все по-интегрирано оперативно въздушно пространство в контекста на общата транспортна политика, както и да установи общи процедури за проектиране, планиране и управление, осигурявайки ефикасно и безопасно изпълнение на управлението на въздушното движение.
2. Използването на въздушното пространство подкрепя извършването на аеронавигационно обслужване по съгласуван и съвместим начин в съответствие с Регламент(ЕО) №550/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 г. за осигуряването на аеронавигационно обслужване в единното европейско небе (Регламент за осигуряване на обслужване)⁶.
3. Без да се нарушава член 10, настоящият регламент ще се прилага за въздушното пространство в европейския и африканския регион на ИКАО, където държавите-членки са отговорни за осигуряването на аеронавигационно обслужване в съответствие с Регламента за осигуряване на обслужване. Държавите-членки могат също така да прилагат настоящия регламент за въздушно пространство под тяхна отговорност и в други региони на ИКАО при условие, че предупредят Комисията и другите държави-членки за това.
4. Районите за полетна информация, съдържащи се във въздушното пространство, за което се прилага настоящия регламент, се публикуват в *Официален вестник на Европейския съюз*.

ГЛАВА II

Архитектура на въздушното пространство

Член 2

Разделително ниво

Разделителното ниво между горното и долното въздушно пространство се установява на полетно ниво 285.

Отклоненията от разделителното ниво, които са оправдани от гледна точка на оперативните изисквания, могат да бъдат определени, ако засегнатите държави-членки се договорят в съответствие с процедурата, описана в член 5, параграф 3 от Рамковия регламент.

⁶ Виж стр. 10 от настоящия брой на *Официален вестник*.

Член 3

Европейски горен район за полетна информация

1. Общността и държавите-членки имат за цел създаването и признаването от ИКАО на единен Европейски горен район за полетна информация. За постигането на тази цел Комисията представя препоръки до Съвета по всички въпроси, които попадат в компетенцията на Общността, в съответствие с член 300 от Договора в срок максимум две години след влизането в сила на настоящия регламент.
2. Европейският горен район за полетна информация е проектиран така, че да обхваща въздушното пространство, попадащо под отговорността на държавите-членки в съответствие с член 1, параграф 3, като може да включва също така и въздушното пространство на трети държави от Европа.
3. Създаването на Европейски горен район за полетна информация няма да засяга отговорността на държавите-членки за определяне на доставчиците на аеронавигационно обслужване в съответствие с член 8, параграф 1 от Регламента за осигуряване на обслужване.
4. Държавите-членки ще запазят своите отговорности спрямо ИКАО в границите на географските рамки на горните региони за полетна информация и районите за полетна информация, предоставени им от ИКАО към деня на влизане в сила на настоящия регламент.
5. Без да засяга публикуваната от държавите-членки аеронавигационна информация и по начин, съответстващ на тази информация, Комисията в тясно сътрудничество с Евроконтрол координира разработването публикуването на единна аеронавигационна информация, свързана с Европейския горен район за полетна информация, като отчита съответните изисквания на ИКАО.

Член 4

Класификация на въздушното пространство

Комисията и държавите-членки проектират Европейския горен район за полетна информация в съответствие с увеличаваща се хармонизация на класификацията на въздушното пространство, целяща непрекъснато осигуряване на аеронавигационно обслужване в рамките на единното европейско небе. Този общ подход се базира върху опростеното прилагане на класификацията на въздушното пространство, както е дефинирано в стратегията на Евроконтрол за въздушното пространство за страните от Европейската конференция за гражданска авиация в съответствие със стандартите на ИКАО. В тази област се установяват необходимите правила за прилагане в съответствие с процедурата по член 8 от Рамковия регламент.

Член 5

Реконфигуриране на горното въздушно пространство

1. С цел постигане на максимален капацитет и ефикасност на мрежата за управление на въздушното движение в единното европейско небе, както и с цел поддържане на високо равнище на безопасност, горното въздушно пространство се реконфигурира във функционални блокове въздушно пространство.

2. Функционалните блокове въздушно пространство:

а) се придружават от досие по безопасността;

б) позволяват оптимално използване на въздушното пространство, като се отчитат потоците въздушно движение;

в) са обосновани от своята обща добавена стойност, включително оптимално използване на технически и човешки ресурси, на базата на анализ на разходите и предимствата;

г) осигуряват плавно и гъвкаво прехвърляне на отговорността за контрола на въздушното движение между органите за обслужване на въздушното движение;

д) осигуряват съвместимост между конфигурациите на горното и долното въздушно пространство;

е) са съобразени с условията, произтичащи от регионални споразумения, сключени в рамките на ИКАО;

ж) са съобразени с регионалните споразумения, които съществуват към датата на влизане в сила на настоящия регламент, и особено с тези, които включват участието на трети европейски държави.

3. Разработват се единни общи принципи за създаване и модификация на функционални блокове въздушно пространство в съответствие с процедурата по член 8 от Рамковия регламент.

4. Функционален блок въздушно пространство се създава само по взаимно съгласие между всички държави-членки, които имат отговорност за част от въздушното пространство, включено в блока, или чрез декларация на една държава-членка, ако въздушното пространство, включено в блока, се намира изцяло под нейна отговорност. Съответната държава-членка (държави-членки) предприема действия само след консултации със заинтересованите страни, включително Комисията и другите държави-членки.

5. В случай, че функционалният блок обхваща въздушно пространство, което се намира изцяло или частично под отговорността на две или повече държави-

членки, споразумението за създаването на този функционален блок съдържа необходимите разпоредби, определящи начина за модифициране на блока, както и начина, по който всяка държава-членка може да излезе от блока, включително преходните процедури.

6. Когато възникнат трудности между две или повече държави-членки по отношение на пресичаните от национални граници функционални блокове въздушно пространство във връзка с въздушното пространство, попадащо под отговорността на тези държави-членки, засегнатата държава-членка може да отнесе въпроса към Комитета за единно небе и да поиска становище. Становището се адресира до засегнатите държави-членки. Без да се нарушават разпоредбите на параграф 4 държавите-членки вземат предвид това становище, за да намерят решение на спорните въпроси.

7. Решенията, посочени в параграфи 4 и 5, се предоставят на Комисията за публикуване в *Официален вестник на Европейския съюз*. В публикацията се посочва датата на влизане в сила на съответното решение.

Член 6

Оптимизиране на въздушните трасета и на проектирането на сектори в горното въздушно пространство

1. Установяват се общи принципи и критерии за проектиране на трасета и сектори, за да се осигури безопасно, икономически ефективно и съобразено с околната среда използване на въздушното пространство. Проектирането на сектори се съгласува с проектирането на трасета.

2. Приемат се правила в областите, покривани от параграф 1, в съответствие с процедурата по член 8 от Рамковия регламент.

3. Решенията за създаване или промяна на трасета и сектори изискват одобрението на държавите-членки, които носят отговорност за въздушното пространство, където се прилага решението.

ГЛАВА III

ГЪВКАВО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ВЪЗДУШНОТО ПРОСТРАНСТВО В ЕДИННОТО ЕВРОПЕЙСКО НЕБЕ

Член 7

Гъвкаво използване на въздушното пространство

1. Като отчита организацията на военните аспекти под тяхна отговорност, държавите-членки осигуряват еднородно прилагане на концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство, както е описано от ИКАО и разработена от Евроконтрол, в рамките на единното европейско небе, за да

улеснят управлението на въздушното пространство и на въздушното движение в контекста на общата транспортна политика.

2. Държавите-членки докладват годишно на Комисията за прилагането, в контекста на общата транспортна политика, на концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство по отношение на въздушното пространство под тяхна отговорност.

3. След предоставяне на докладите от държавите-членки, ако възникне необходимост от усилване и хармонизиране на прилагането на концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство в рамките на единното европейско небе, се приемат правила в контекста на общата транспортна политика в съответствие с процедурата по член 8 от Рамковия регламент.

Член 8

Временно спиране

1. В случаите, когато прилагането на член 7 създава значителни оперативни затруднения, държавите-членки могат временно да суспендират прилагането му при условие, че информират незабавно Комисията и другите държави-членки за това.

2. След въвеждането на временно спиране могат да бъдат разработени допълнения към правилата, приети по член 7, параграф 3, за въздушното пространство под отговорност на засегнатите държави-членки в съответствие с процедурата по член 8 от Рамковия регламент.

Член 9

Управление на потоците въздушно движение

1. Създават се правила за управление на потоците въздушно движение в съответствие с процедурата по член 8 от Рамковия регламент с цел оптимизиране на наличния капацитет при използване на въздушното пространство и подкрепа на процесите при управление на потоците въздушно движение. Тези правила се основават на прозрачност и ефективност, като осигуряват предоставяне на капацитет по гъвкав и навременен начин, съобразно препоръките на регионалния аеронавигационен план на ИКАО за европейския регион.

2. Правилата подкрепят оперативните решения чрез доставчиците на аеронавигационно обслужване, летищните оператори и ползвателите на въздушното пространство и обхващат следните области:

а) планиране на полети;

б) използване на наличния капацитет на въздушното пространство по време на всички етапи на полета, включително определянето на часови зони;

в) използване на публикуваните маршрути от общия въздушен трафик, включително:

- създаването на единна публикация за маршрут и ориентация на трафика;

- опции за отклонение на общия въздушен трафик от претоварените зони;

- правила за приоритет по отношение на достъпа до въздушното пространство за общия въздушен трафик, особено по време на претоварване на зоните и при кризи.

ГЛАВА IV

ОКОНЧАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 10

Преглед

В контекста на периодичния преглед, описан в член 12, параграф 2 от Рамковия регламент Комисията извършва проучване на условията за бъдещо прилагане на концепциите, посочени в членове 3, 5 и 6, спрямо долното въздушно пространство.

На базата на заключенията от това проучване и в светлината на постигнатия напредък, Комисията представя в срок до 31 декември 2006 г. доклад до Европейския парламент и до Съвета, придружен при необходимост от предложение за разширяване прилагането на тези концепции в долното въздушно пространство или за определяне на други действия. В случай, че се предвижда такова разширяване приложението на посочените концепции, е препоръчително съответните решения да бъдат взети преди 31 декември 2009 г.

Член 11

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Страсбург на 10 март 2004 година.

За Европейския парламент:
Председател
P. COX

За Съвета:
Председател
D. ROCHE

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА

На базата на доклад за опита при прилагане на член 5 Комисията при необходимост прави предложения за изменение на процедурата, предвидена в член 5, параграф 6, в срок от пет години.